

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy Zdziarzec o przyjęcie kosztów za utrzymanie kaleki Heleny Kality w kwocie 714 zł. 33 ct. na fundusz krajowy.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 25. listopada 1889 L. 1.420 Wysoki Sejm odesłał petycyę gminy Zdziarzec o przyjęcie kosztów za utrzymanie kaleki Heleny Kality w kwocie 714 zł. 33 ct. na fundusz krajowy, Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesyi Wys. Sejmu.

W wykonaniu tego polecenia Wydział krajowy ma zaszczyt złożyć następujące sprawozdanie:

Helena Kalita oddaną została na dniu 11. marca 1833. jako nieuleczalna kaleka Magistratowi miasta Tarnowa pod opiekę, od tego czasu utrzymywaną była przez gminę miasta Tarnowa a koszta jej utrzymania wynoszą 714 zł. 33 ct.

Orzeczeniem c. k. Starostwa z Mielca z 14. lipca 1889 r. L. 6.108 przyznaną została przynależność jej do gminy Zdziarzec powiatu mieleckiego na tej podstawie, że była ślubną żoną Wojciecha Kality ze Zdziarca, który tam urodzony w roku 1805 przebywał w tej gminie stale do roku 1834 przy swym ojcu Janie właścicielu realności pod nr. domu 65.

Od tego czasu po ożenieniu się w Zdziarcu na dniu 13. lipca 1835, z Heleną Susz, wyniósł się z tej gminy i przebywał jako kowal w okolicznych wsiach, gdzie wreszcie umarł 26. maja 1859. we wsi Róży, nie nabywszy nigdzie przynależności.

Wedle oznajmienia c. k. Starostwa, Wojciech Kalita nie uzyskawszy po r. 1834. przynależności do żadnej z gmin, w których przebywał, zatrzymał do końca życia przynależność do gminy Zdziarzec, którą w myśl §. 26. ustępu 6. patentu konskrypcyjnego z r. 1804 nabył przez dziesięcioletni pobyt i posiadanie realności w tej gminie, a ponieważ wedle §. 7. ustawy z 3. grudnia 1863 Nr. 105 D. p. p. białogłowa przez zamążpójście dostępuje przynależności w tej gminie, do której jej mąż przynależy, przeto i Helenie Kalicie, ślubnej żonie Wojciecha Kality, przynależy prawo swojszczyzny do gminy Zdziarzec.

Orzeczeniem tem c. k. Starostwo zarazem postanowiło, że gmina Zdzierzec obowiązana jest zwrócić gminie miasta Tarnowa koszta utrzymania Kality za czas od 11. marca 1883, aż do jej odebrania, które obliczone zostały przez Magistrat miasta Tarnowa po 31. lipca 1890 na 714 zł. 33 ct. i starać się o jej dalsze utrzymanie, a to na tej podstawie, że każda gmina w myśl §. 22 do 28. ustawy o przynależności z r. 1863 obowiązana jest zaopatrywać swoich ubogich niezdatnych do pracy.

Orzeczenie to, które doręczone zostało gminie Zdzierzec na dniu 25. lipca 1889 stało się prawomocnem, gdyż gmina od takowego w ustanowionym 14-dniowym terminie nie rekurowała.

Naciskana przez c. k. Starostwo z Mielca z powodu wezwań Magistratu Tarnowskiego — do zapłacenia tych kosztów, wniosła gmina Zdzierzec na dniu 30. października 1889 petycyę do Wys. Sejmu o przyjęcie tych kosztów na fundusz krajowy.

W petycyi powyższej gmina sama przyznaje, że nie wносиła rekursu przeciw orzeczeniu c. k. Starostwa z powodu nieświadomości wójta i pisarza gminnego. Z przedłożonych nam jednała aktów c. k. Starostwa i Magistratu w Tarnowie wypływa, że wniesienie rekursu nie mogłoby było spowodzić zmiany wydanego przez c. k. Starostwo orzeczenia, ponieważ wobec obowiązujących w tej mierze przepisów, przynależność Heleny Kality do gminy Zdzierzec musiałaby była być utrzymaną, jak również każda gmina obowiązana jest starać się o zaopatrzenie swoich ubogich niezdatnych do pracy.

Helena Kalita w gminie Zdzierzec nigdy nie przebywała, w gminie tej nie jest nawet znana, a z aktów, jakie nam w tej sprawie przedłożone zostały, okazuje się, że od czasu śmierci swego męża t. j. od r. 1859 przebywała stale w Tarnowie przez lat przeszło 20, gdzie się utrzymywała ze służby.

Mając na względzie tę okoliczność, Wydział krajowy rozporządzeniem z 3. października 1890 L. 39.976 odniósł się do Magistratu w Tarnowie z wezwaniem o wyjednanie u Rezydentacyi miasta, ażeby choć część tych kosztów gminie Zdzierzec opuszczoną i na fundusz gminy miasta Tarnowa przyjętą została.

Wezwanie to odniosło pożądaną skutek, gdyż Magistrat sprawozdaniem z 6. listopada 1890 L. 13.305 zawiadomił Wydział krajowy, że Rada miasta Tarnowa uchwałą z 6. listopada 1890 postanowiła z ogólnej sumy kosztów utrzymania Heleny Kality od gminy Zdzierzec funduszowi ubogich miasta Tarnowa w kwocie 714 zł. 33 ct. przypadających opuścić $\frac{1}{3}$ część tych kosztów t. j. kwotę 238 zł. 11 ct. pod tym warunkiem, iż $\frac{2}{3}$ części powyższej należności t. j. kwota 476 zł. 22 ct. przez Wydział krajowy funduszowi ubogich w Tarnowie za kwitem nieostemplowanym zapłaconą zostanie.

Wedle sprawdzenia Wydziału powiatowego w Mielcu, gmina Zdzierzec jest jedną z najuboższych gmin w powiecie mieleckim; grunta tej gminy są nieurodzajne, piaszczyste, ludność jej walczy ustawicznie z głodem i nędzą, a wedle zapewnienia petycyonującej gminy nie 714 zł. 33 ct. ale 7 zł. gmina nie byłaby w stanie zapłacić.

Całym majątkiem tej gminy jest zapis długu państwa na 600 zł., z którego procenta pokrywają część wydatków gminnych.

Przedłożony inwentarz gminy w zupełności to stwierdza a budżet na r. 1890 wykazuje, że wydatki budżetowe tej gminy wynoszą 123 zł. 82 $\frac{1}{2}$ ct.,
 spodziewany zaś dochód 27 " 40 "
 przeto pozostaje niedobór w kwocie 96 zł. 42 $\frac{1}{2}$ ct.,

który się pokrywa 12% dodatkami do podatków.

Wydział powiatowy potwierdza wszelkie okoliczności w petycyi podane i przemawia za jej uwzględnieniem. Sama zaś Helena Kalita jest dziś staruszką 80-letnią, nie posiada żadnego mienia i nie ma również żadnych krewnych zamożnych, którzyby mogli być pociągnięci do zapłacenia kosztów.

Ponieważ Rada miasta Tarnowa opuszcza z przypadających jej kosztów $\frac{1}{3}$ t. j. 238 zł. 11 ct., przeto rozchodziłoby się jeszcze o zapłacenie 476 zł. 22 ct. Do wzrostu tych kosztów przyczyniła się bez wątpienia gmina Zdziarzec, gdyż gdyby była uczyniła zadość wezwaniu c. k. c. k. Starostwa z 14. lipca 1889 i chorą Helenę Kalitę odebrała — koszta te o jakich 100 zł. mniejby wynosiły.

Wedle rachunków przedłożonych przez Magistrat tarnowski gmina tegoż miasta, opłacała za utrzymanie Heleny Kality po 8 zł. miesięcznie, a ponieważ dopiero na dniu 31. lipca 1890 do gminy Zdziarzec przymusowo wytransportowaną została, przeto przez przeszło rok czasu niepotrzebnie pozostawała na utrzymaniu obcej gminy. Wydział krajowy sądzi, że za to zaniedbanie część kosztów w kwocie 100 zł. powinna ponieść gmina Zdziarzec, reszta zaś jaka pozostaje po potrąceniu kosztów, które gmina miasta Tarnowa opuszcza, powinna być w uwzględnieniu stosunków, w jakich gmina Zdziarzec się znajduje — przyjętą na fundusz krajowy.

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Kwotę 376 zł. 22 ct. za utrzymanie Heleny Kality, przypadającą gminie miasta Tarnowa od gminy Zdziarzec przyjmuje się na fundusz krajowy i w tym celu otwiera się Wydziałowi krajowemu osobny kredyt w budżecie krajowym na r. 1891“.

Z Rady Wydziału krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 14. listopada 1890.

Marszałek krajowy:

Sanguszko m. p.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński m. p.

Członek Wydz. krajowego.

